

Titel: BREV TIL: Paul Diderichsen FRA: Eli Fischer-Jørgensen (1947-05-12)

Citation: "BREV TIL: Paul Diderichsen FRA: Eli Fischer-Jørgensen (1947-05-12)", i *Louis Hjelmslev og hans kreds*, s. 1. Onlineudgave fra Louis Hjelmslev og hans kreds: https://tekster.kb.dk/catalog/lh-texts-kapsel_001-shoot-workidUtilg636_0000_001_Diderichsen-EJF_0010/facsimile.pdf (tilgået 28. april 2024)

Anvendt udgave: Louis Hjelmslev og hans kreds

Ophavsret: Materialet kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge det til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

12/16-47
5

kære Paul D.,

Tak for brev fra 2//4. Jeg skrev strax til Høegh og forklarede ham situationen og bad ham i hvert fald sørge for, at der blev mulighed for en speciel stilling for den experimentelle fonetik. --

-- Jeg har haft besøg 14 dage af min far og mor og været forer hele dagen. Det var morsomt, men anstrengende (tilsyneladende mere for mig end for dem). De saa ogsaa næsten alt hvad der var værd at se, bortset fra de blomstrende ebletter i Betuwe, hvor jeg var forleden. Det var aldeles vidunderligt. -- Nu er de væk, og jeg har kastet mig over Hjelmslev. Jeg skal holde foredrag om ham nu paa lørdag, saa det er ikke for tidligt. Jeg har nu faaet læst hans forelesningsmanuskript igennem igen (jeg havde fik slerneadigst lov af Wett Frederiksen til at tage det med, da jeg kun havde kunnet kikke i det i toget i -verlige), men resultatet er egentlig at jeg forstaar mindre end før. Der er faktisk flere grundbegreber som efterhaanden er mig aldeles ubegribelige. Jeg kan naturligvis nu ikke naa at spørge Hjelmslev, men du har jo beskæftiget dig saa meget med ham i den sidste tid, saa maaske kan du besvare noget af det, og hvis dette tilmed rammer dig paa en dag hvor du har en halv time tilovers, er der maaske endda et svagt haab om at jeg kan faa bevaeret det væsentligste til paa lørdag. -

1) - Jeg har aldrig forstaaet hvordan substansen kom med i metalingvistikken, og det begriber jeg stadig ikke. ~~XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX~~ Men man maaske nok sige, at de sidste varianter, fx. benævnt a^1, a^2, a^3 etc. (saadan har H. engang fremstillet det) er invariante i lingvistens sprog. ~~XXXXXXXXXXXX~~ det ~~XXX~~ nok rigtigere at kalde dem tegn i lingvistens sprog. Na n taler om dem som vi andre taler om ~~XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX~~ en bestemt ko eller hest el. l. - ~~XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX~~ I og for sig maas det vel sidestilles med egnavne i dagligsproget. Men hvordan Hjelmslev normalt definerer dem eller indpæser dem i systemet ved jeg ikke. - Og hvis man tænker sig disse varianter kaldt α, a, ∞ bliver det vel nærmest at sidestille dem med ~~XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX~~ i dagligsproget. -- Men hvordan de nu end skal defineres kan jeg ikke indse at det ~~a~~ i ~~ik~~ metalingvistikken skulde faa mere med substans at gøre end i lingvistikken. I Man kan evt. definere et knald som en pludselig lyd, men det har jo ifølg H. intet med substans at gøre, det er defineret ved relationen mellem figureerne pludselig og lyd etc (or. han-okse) og saa ikke opfattes som substansbeskrivelse, -Og

ix. e ved
det samme maa vel gælde hvis ~~de~~ beskrives ~~ved~~ de ~~lydelementer~~ figurer
(evt. en høj og en lav forment) der indgaar i det . Det er jo nærmest
saadan Hj. tidligere har fremstillet det. --- Det med parallelismen
med egensavne, var noget der lige faldt mig ind nu mens jeg skrev,
fordi der er tale om "individer", men det bliver jeg ikke klogere af.
---- 2) Jeg synes at hans terminus "mening" er i højeste grad uklær.
Jeg kan forstå naar han taler om meningen som det der formes af
indholds- og udtryksform, men p. 8-10 i manuskriptet kører han nu gen-
ske rundt i det, idet han taler om at man naar man læser tilordner
en udtryksmening til det sorte kramskrams, idet det ordner sig for os
i bogstaver, ~~at~~ at to oplæsere har forskellig udtale men samme
udtryksmening da de mener de samme sproglyd, ~~er~~ at udtryksmeningen
er forskellig i talt og trykt tekst, fordi organiseringen af bog-
staverne ikke er den samme som af lydene. I alle disse tilfælde, er
det jo ganske klart at han efter sin egen terminologi skulde tale
om udtryksform og ikke om udtryksmening. Men det er nu saa evidant.
Det kan vi vel se bort fra. - Men saa kommer den fuldstændige om-
tydning og begrebet "mening", naar han naar til ~~konnotation-~~
~~er~~ nerne. - ~~Saa~~ ~~er~~ Det er ret klart hvordan han er kommet
til det. ^{Indholds} - Meningen er den uformede masse som formes af alle ~~sprog~~
sprog og stilarter i deres heilhed. - I den forstand kan man tale
om at meningen er fælles for dem alle. Men i det øjeblik man tager
en enkelt sætning eller et enkelt ord og oversætter til allemulige
sprog og stilarter, saa bliver det aldrig helt det sammen lille me-
ningsudsnit det drejer sig om, og det som er fælles for dem alle, er
sikkert en meget lille stump. Her kommer "mening" altsaa ikke mere
i klar modsætning til form, men til : form, udtryksmening og
noget af indholdsmeningen. -- Og alt dette sidste frædrages som konno-
tationsbestemt, og paa grundlag af den fælles "mening", betragtes stør-
relserne saa som havende substitution, trods forskellig baade udtryks-
og indholdsform. Jeg synes det er misbrug af konnotationsbegrebet og
forkludring af modsætningen mellem form og ~~indholds~~ mening. (187)
~~af~~
Det hænger sammen med det efter min mening uklære konnotationsbegreb.
For det første er opstillingen ~~af~~ ret tilfældig. (hvor
skal man fx. anbringe saadan noget som modsætningen mellem koncis og
udtværet stil (her er isvrigt katalysen fatal, fordi den fører en tekst
over i en anden stil, ~~og~~ det gælder ikke alene her) - Og rækkefølgen
synes ret vilkaarlig. Er der nogensomhelst fornuft i at sige at der er
flere nationaliteter end stemninger? - Desuden kan jeg ikke se andet
end at udskillelsen af konnotationer fører til opstilling af national-
sprog, dialekter etc for sig, det siges udtrykkeligt ~~at~~ at disse stør-

